

23.72x17.44	1	עמוד 13	ישראל היום! - כותרת	28/02/2020	72189765-5
המרכז האקדמי למשפט ועסקי - 26330					

בועז סנג'רו

השיקולים הזרים של הפרקליטות

עמ' 13

פרופ' בועז סנג'רו

שיקולים פוליטיים בפרקליטות? גם בפרקליטות מאשרים

צוטטו כמי שאמרו על אלדרד: "סוס טרויאני שנכנס למערכת התביעה" (אך הרי היה שם עשרות שנים...). "הפכנו לטורקיה, עבר נרצע"; "שר המשפטים ממנה מ"מ פרקליט מדינה ושבוע אחרי מספק את הסחורה", בהתייחסם להחלטת אלדרד לפתוח בחקירה בפרשת הממד החמישי.

ראשית, מי שהמליץ בחודשים האחרונים שוב ושוב על פתיחה בחקירה הוא הפרקליט שלמה למברגר, הזכור לטוב מהמלצתו של מנרבלבליט עליו ורק עליו. האין הוא מ"הטובים"? שנית והמעניין מכל: דווקא בכירים בפרקליטות מאשימים את אלדרד בשקילת שיקולים פוליטיים? אם הם חלילה צודקים ובפרקליטות שוקלים גם שיקולים פוליטיים, מניין לנו שההחלטות לעכב שוב ושוב את החקירה בפרשת הממד החמישי (שעל פניה נראית חמורה ביותר) לא היו פוליטיות? ומניין לנו שההחלטות להקדיש בשנים האחרונות משאבים עצומים לחקירות ראש הממשלה, תוך הפעלת לחץ מאסיבי על עדי המדינה ושימוש בשיטות חקירה פסולות, אינן פרי שיקולים פוליטיים? אכן, עד כה כתבתי ביקורת על כך שבמשטרה ובפרקליטות הפגינו להיטות יתר בחקירות אלה. דווקא ה"בכירים בפרקליטות" יוצרים חשש שמא בפרקליטות שקלו גם שיקולים פוליטיים.

צילום ארכיון: געון מתקובץ

הפרקליט לשעבר, משה לדרו

המעברות הפורנזיות מהמשטרה; 5. פיקוח על ההחלטות לתקשורת, במהלך החקירה והמשפט, שנועדו ללחוץ על נאשמים להודות; 6. פיקוח על ההכשרה שמקבלים התובעים, בשאיפה ליצור אתוס של סיוע לשופטים בחשיפת האמת ולא של הרשעה בכל מחיר; 7. פיקוח על הסחבת בניהול התיקים הפליליים; 8. פיקוח על בקשות המעצר המרובות מדי. ככלל, יש לחייב את הפרקליטות לגבש ולפרסם מדיניות באשר לסוגי ההחלטות החשובות המתקבלות בה (כגון באשר להעמדה לדין, באשר לעסקות הטיעון, באשר לבקשות המעצר וכו'), ועל מדיניות זו יש לקיים פיקוח חיצוני אפקטיבי.

אלא שפרקליט המדינה לדרו או ושי ניצן שנכנסו לנעליו לא ששו לקבל ביקורת. זכורני שבכנס הנ"ל טען לדרו שמכיוון שבפרקליטות עובדים כ-800 פרקליטים מקצועיים, העושים לילות כימים בשמירה על האינטרסים הציבוריים מבלי לשקול שיקולים זרים לרבות שיקולים פוליטיים, אין כל צורך בהקמת גוף ביקורת. טיעון זה נשמע שוב ושוב לאורך השנים, עד השבוע האחרון.

לפי הדיווחים בתקשורת, פרקליטים בכירים מתחו ביקורת על החלטת דן אלדרד לקבל את תפקיד מ"מ פרקליט המדינה, בניגוד לרצת היועמ"ש מנרבלבליט. "בכירים בפרקליטות"

הייתכן שבפרקליטות שוקלים לא רק שיקולים מקצועיים אלא גם שיקולים פוליטיים? השבוע השיבו על כך דווקא "בכירים בפרקליטות" תשובה חיובית.

המאבק הציבורי על הסדרת פיקוח חיצוני אפקטיבי על הפרקליטות ידע עליות ומורדות. השיא היה בשנות פעולתה הספורות של השופטת בדימוס הילה גרסטל כ"נציבת הביקורת על מייצגי המדינה בערכאות", שהניבה חמישה דו"חות ביקורת מערכתית מצוינים, עם המלצות מעשיות לשיפור. אלא שהפרקליטות הצליחה לגייס כוח פוליטי שהביא לחקיקה שבה ניטל מגוף הביקורת עיקר כוחו.

זכורני כנס שנערך ב-2009 בכית לשכת עורכי הדין, עוד לפני הקמת נציבות הביקורת, תחת הכותרת "מי ישמור על השומרים? היחומה להקמת גוף ביקורת שיפקח על הפרקליטות", שבו הח"מ והשופט בדימוס בועז אוקון, ניסו לשכנע בנחיצות הביקורת. מולנו הופיע פרקליט המדינה אז משה לדרו.

הצעת, ועודני מציע, שמונה תחומים שבהם נחוצה מאוד ביקורת: 1. פיקוח על ההחלטה הגורלית להעמיד לדין, העולה להרוס את חיי הנאשם אפילו אם יזוכה; 2. פיקוח על תעשיית עסקות הטיעון, שרוב מכריע של ההרשעות מושגות במסגרתה, ללא בירור האשמה וללא הוכחה שנעברה עבירה; 3. פיקוח על גילוי חומר החקירה על ידי הפרקליטות לסנגור, שכן ללא גילוי מלא לא תיתכן הגנה ראויה; 4. פיקוח על הקשר שבין הפרקליטות לבין המשטרה, לרבות פיקוח אפקטיבי על החוקרים, שלילת סמכות המשטרה להעמיד לדין וניתוק